

Civil szervezetek és egyes speciális szervezetek iparűzési adóval kapcsolatos nyilatkozata

2021. január 1-jétől az adóalanyok - *főszabály szerint* - kizárólag az állami adóhatósághoz kötelesek benyújtani helyi iparűzésiadó-bevallásukat. Az ehhez szükséges nyomtatványok (*pl.: 21HIPA*) a NAV honlapján <https://www.nav.gov.hu/> ÁNYK formátumban fellelhetők.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (*a továbbiakban: Htv.*) 37. § (1) bekezdése alapján a vállalkozó (Htv. 52. § 26. pont) azon önkormányzat illetékességi területén végez iparűzési tevékenységet, ahol székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén, telephelyén kívül folytatja. Ezen jogszabályhely és a Htv. 38. § (1) bekezdés együttes értelmezése alapján a vállalkozót a székhelye, illetve telephelye szerinti helyi önkormányzat illetékességi területén (településen) terheli iparűzésiadó-kötelezettség.

A Htv. 9. § (1) bekezdése alapján iparűzésiadó-ügyben annak a helyi önkormányzatnak az adóhatósága jár el első fokon, amelyik az adót bevezette. Lásd egri helyi önkormányzati rendelet: [ltt](#)

Egyes szervezetek - *erről a Htv. külön is rendelkezik* – a bevallás helyett ún. Nyilatkozatot adhatnak.

2021. évi HIPA Bevallást kiváltó Nyilatkozat

A Htv. 3. § (2)-(3) bekezdése szerinti **adómentességi feltételek meglétéről** az adóalany - *az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig (május 31)* - **írásban köteles nyilatkozni** az önkormányzati adóhatóságnak. **A nyilatkozat adóbevallásnak minősül.**

A nyilatkozat elektronikus úton való benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény és az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény szabályai alapján teljesítendő az önkormányzati adóhatóság által közzétett elektronikus nyomtatvány kitöltésével.

Míg a 21HIPA bevallást a NAV-on keresztül, addig **a Nyilatkozatot közvetlenül Eger Megyei Jogú Város Önkormányzati Adóhatóságához lehet benyújtani.**

Ez a Nyilatkozat nyomtatvány (NYILATKOZAT AZ ADÓMENTESSÉG IGÉNYBEVÉTELÉRŐL) az Elektronikus önkormányzati portálra belépve tölthető ki, illetve nyújtható be elektronikusan. (Nyilatkozat benyújtási határidő: 2022. május 31.) Nyitólap: <https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolar> (Egyes esetekben innen kinyomtatható és postán is beküldhető.)

A Htv. 3. § (2)-(3) bekezdése alapján adómentes valamennyi helyi adó alól

- az egyesület,
- az alapítvány,
- a közszolgáltató szervezet, /Htv.52.§ 35. pont/
- a köztestület,
- az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár,
- a magánnyugdíjpénztár és
- *kizárólag a helyi iparűzési adó vonatkozásában* - a közhasznú szervezetnek minősülő nonprofit gazdasági társaság.

Ez az adómentesség azonban feltételes, mivel ez abban az adóévben illeti meg a civil szervezetet, amelyben megelőző adóévben folytatott tevékenységéből származó jövedelme (nyeresége) után sem bel-, sem külföldön adófizetési kötelezettsége nem keletkezett.

A hivatkozott jogszabályhely alapján a tárgyévi iparűzési adó alóli mentességhez az előző adóévről közzé tett számviteli beszámoló és NAV-hoz benyújtott társaságiadó-bevallás alapján az általános feltétel létéről kell nyilatkozatot tenni. Az írásbeli nyilatkozatot az iparűzési adóban az adóalany székhelye, helyi adókról szóló törvény szerinti telephelye szerinti önkormányzati adóhatósághoz kell benyújtani.

A helyiadó mentességet nem élvező civil szervezetnek az általános szabályok szerint keletkezik adókötelezettsége.

Ekkor a helyi iparűzési adó tekintetében a vállalkozási tevékenységből származó árbevételből kiindulva kell megállapítani az önkormányzat által meghatározott mértékű 2 százalékos mértékű 2021. évi helyi iparűzési adót. (Végleges helyi iparűzési adófizetés május 31-i esedékességű) Az adókötelezettség esetén évente kétszer kell adóelőleget fizetni, szeptember 15-én és március 15-én. A helyi iparűzési adó vonatkozásában önkormányzatunkhoz **benyújtható a 21HIPA jelű nyomtatvány.**

A helyi adókról szóló törvény alkalmazásában a civil szervezet vállalkozónak, s ennek következtében az **iparűzési adó alanyának csak akkor tekintendő**, ha az alaptevékenysége és célja megvalósítása érdekében folytat a Htv. vállalkozó fogalma szerinti gazdasági (pl. ingatlan-bérbeadás, pénzügyi/tanácsadói) tevékenységet.

Amennyiben, egy civil szervezet **kiegészítő jelleggel nem végez** helyi adókról szóló törvény szerinti **gazdasági (iparűzési) tevékenységet**, akkor **nem tekinthető a helyi adókról szóló törvény alkalmazásában vállalkozónak, s így az iparűzési adónak sem alanya.**

Az általános törvényi feltétel a tárgyévben akkor teljesül, ha az adóalany (egyesület, alapítvány) a tárgyévét megelőző adóévben folytatott bármely - *azaz nemcsak vállalkozási* - tevékenységéből származó jövedelme után adófizetési kötelezettsége - *belföldi illetőségű adózó esetén társaságiadó-fizetési kötelezettsége* - nem keletkezett.

A Htv. 51/H. §-a (*mint átmeneti rendelkezés*) alapján az e törvény 2019. december 31-én hatályos szabályai szerinti **alapítvány a feltételes helyiadó-mentességet** - egyéb törvényi feltételek teljesülése esetén - **2022. december 31-éig igénybe veheti, ha írásban vállalja**, hogy a Civil tv. szerinti közhasznú jogállást **legkésőbb 2022. év végéig megszerzi**, s azt az önkormányzati adóhatóság felé 2023. január 15-éig igazolja is.

Ha az adóalany hivatkozott vállalását nem teljesíti és a moratórium időszakára eső adóév(ek)re - *feltételes adómentességre „jogosultként”* - helyi adót nem fizetett, akkor a meg nem fizetett adót az eredeti esedékességtől számított késedelmi pótlékkal megnövelt összegben köteles az önkormányzati adóhatóság külön felhívására megfizetni.

„Htv. 51/H. § Az az adóalany, amely e törvény 2019. december 31-én hatályos szabályai alapján alapítványként a 3. § (2)-(3) bekezdése szerinti feltételes adómentesség igénybevételére jogosult, e mentességet 2022. december 31-ig igénybe veheti, ha vállalja, hogy 2023. január 15-ig igazolja, hogy a Civil törvény szerinti közhasznú jogállást szerzett. Ha az adóalany e vállalását nem teljesíti, a 3. § (2)-(3) bekezdése szerinti feltételes mentességre tekintettel meg nem fizetett adót az eredeti esedékességtől számított késedelmi pótlékkal megnövelt összegben köteles az adóhatóság felhívására megfizetni. A szervezet megszűnése esetén e fizetési kötelezettség az alapítót vagy annak jogutódját terheli.”

Ha a jogalany a Civil tv. szerinti közhasznú jogállás megszerzésére vonatkozó vállalását követően a moratórium időszaka alatt megszűnik, akkor a 2020-2022. közötti évekre az eredeti kötelezett (adózó) által érvényesített „adóelőnyt” az eredeti esedékességtől számított késedelmi pótlékkal növelt összegben mögöttes felelősként az alapító, míg jogutódlás esetén a jogutód köteles az önkormányzati adóhatóság külön határozata alapján megfizetni.

A civil szervezet helyi adókról szóló törvény szerinti nettó árbevétele

A Htv. 52. § 22. pont a) alpontja az - *iparűzésiadóalap-megállapítás kiindulópontjaként szolgáló* - általános nettó árbevétel fogalmát rögzíti. A helyi adókról szóló törvény alkalmazásában általános nettó árbevétel a számviteli törvényben meghatározott értékesítés nettó árbevétele, csökkentve - többek között - a jogdíjból származó, árbevételként elszámolt ellenértékkel, a jövedéki adó fizetésére kötelezett vállalkozó esetében az adóhatósággal elszámolt - az egyéb szolgáltatások értékeként, illetve az egyéb ráfordítások között kimutatott - jövedéki adó összegével.

„Htv. 52.§ 22. pont nettó árbevétel:

a) a számviteli törvényben meghatározott értékesítés nettó árbevétele (egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozó esetében: a pénzügyileg rendezett nettó árbevétel és a nem pénzben kiegyenlített értékesítés nettó árbevételének együttes összege), csökkentve a jogdíjból származó, árbevételként elszámolt ellenértékkel, a jövedéki adó fizetésére kötelezett vállalkozó esetében az adóhatósággal elszámolt - az egyéb szolgáltatások értékeként, illetve az egyéb ráfordítások között kimutatott - jövedéki adó összegével, továbbá az egyéb ráfordítások között kimutatott, az adóhatósággal elszámolt regisztrációs adó, népegészségügyi termékadóról szóló törvény szerinti alkoholos ital utáni népegészségügyi termékadó összegével, feltéve, ha az így elszámolt regisztrációs adó, népegészségügyi termékadó összege az értékesítés nettó árbevételét növelte, valamint a külön jogszabály szerinti felszolgálatási díj árbevételként elszámolt összegével, a b)-i) alpontban foglalt eltérésekkel,”

A Htv. 52. § 22. pont f) alpontja - az általános nettó árbevétel-fogalomtól eltérve - speciális nettó árbevétel-fogalmat határoz meg. Ezen jogszabályhely első mondata szerint - többek között - az alapítvány, egyesület esetében a vállalkozási tevékenységből származó, a) alpont szerinti nettó árbevétel tekintendő helyi adókról szóló törvény szerinti nettó árbevételnek. Hivatkozott jogszabályhely szerint alapítvány, egyesület esetén a nettó árbevételbe tartozik továbbá az ingatlan használatának átengedésére tekintettel az alapcél szerinti (közhasznú) tevékenység bevételeként az adóévben elszámolt összeg is.

*„Htv. 52.§ 22. f) alpont lakásszövetkezet, társasház, köztestület, alapítvány, egyesület, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, iskolaszövetkezet, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetek, a kizárólag a fogvatartottak foglalkoztatása céljából közhasznú nonprofit gazdasági társaság, a TIG Tartalékgazdálkodási Nonprofit Kft., a KHVT Közhasznú Nonprofit Kft. esetében a vállalkozási tevékenységből származó, a) pont szerinti nettó árbevétel. **Alapítvány, egyesület esetében a nettó árbevételbe tartozik továbbá az ingatlan használatának átengedésére tekintettel az alapcél szerinti (közhasznú) tevékenység bevételeként az adóévben elszámolt összeg is. Nem minősül vállalkozási tevékenységből származó nettó árbevételnek a társasház és a lakásszövetkezet belső szolgáltatásból származó árbevétele”***

Ezen utóbbi szabályozás rögzíti, hogy a civil szervezet ingatlan-bérbeadási tevékenységből származó bevétele része a helyi adókról szóló törvény szerinti nettó árbevételnek.

Az a civil szervezet esetén az egyesületi, alapítványi alapcél megvalósításával közvetlenül összefüggésben végzett gazdasági, azaz, Htv. szerinti vállalkozási tevékenységből származó bevételeket - mint általános nettó árbevétel-fogalomba tartozó bevételt és az ingatlan használatának átengedésére tekintettel az alapcél szerinti (közhasznú) tevékenység bevételeként az adóévben elszámolt összeget - kell együttesen a Htv. szerinti nettó árbevételnek, s így az iparűzésiadó-alap megállapításánál - *figyelemmel a Htv. 39. § (1) bekezdésére* - kiindulópontnak tekinteni.

A Htv. szerinti nettó árbevétel, illetve iparűzésiadó-alap megállapításánál nincs relevanciája annak, hogy a Civil tv. alkalmazásában nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek az ingatlan használatának átengedése és átruházása, s e tevékenységeket a Civil tv. az egyesület, alapítvány alapcél szerinti tevékenysége körébe sorolja, s az ebből származó bevételt az alapcél bevételeként rendeli elszámolni.

Ide tartozik, hogy a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet megfogalmazza - többek között - az egyesület, alapítvány számviteli sajátosságait, ennek keretében az alaptevékenység és a vállalkozási tevékenység bevételeit külön kell bemutatni a beszámolóképzésre kötelezett szervezet eredménykimutatásában.

Köszönjük szíves közreműködését.

Eger, 2022. április hó.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzati Adóhatósága

E-mail cím: ado@ph.eger.hu Honlap cím: www.eger.hu

Telefonszám: +36 (36) 523-700

Ügyfélfogadás helye: Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal, Eger, Dobó István tér 2.

Ügyfélfogadás időpontjai: Hétfő: 9.00-16.00, Kedd: 9.00-16.00, Szerda: 9.00-17.00, Csütörtök: 9.00-16.00

Hivatali kapu használata során a Hivatal rövidített neve: EGERADO

Teljes neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzati Adóhatósága KRID azonosítója: 644093165

ePapír benyújtás: Címzett: EGER MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Témacsoport: Önkormányzati igazgatás, Ügytípus: Adóügyek

<https://epapir.gov.hu>